Megyei körkép

Rovatvezető: Duba Réka
duba.reka@jamk.hu
34/513-677

VII. évf. 1-2. szám

2017. január-február

KEMLIB

Valentin napi beiratkozási akció

Feketsné Kisvarga Anita

A megyei könyvtár nemcsak szolgáltatásaival és rendezvényeivel igyekszik az olvasók igényeinek megfelelni, hanem rendszeresen hirdet kedvezményes könyvtárhasználati vagy beiratkozási akciót is. 2017-ben elsőként a szerelmespárokat, baráti társaságokat vártuk Valentin-napi akciónkkal. Aki február 14-én párjával, barátjával, barátnőjével érkezett a könyvtárunkba, és nem volt még érvényes olvasójegye, vagy tagsága idén február 28-a előtt járt le, ingyenesen iratkozhatott be egy évre nálunk. Az akcióban nemcsak a Fő téri központi könyvtár, hanem minden fiókkönyvtár részt vett. Sőt, a Bánhidai Fiókkönyvtár rendkívüli nyitva tartással várta az olvasókat.

Illusztráció: Nagy Ádám

Kampányunk sikeres volt, összesen 300 fő vált beiratkozott olvasónkká ezen a napon. Az egyedi, csak erre az alkalomra készült tagsági kártya annyira elnyerte az olvasók tetszését, hogy több, tagsága érvényességét hosszabbító olvasó kérte, hogy cseréljük ki kártyáját a Valentin-napira. A nagy érdeklődés még minket is meglepett. Az olvasószolgálatban három számítógépnél megállás nélkül zajlott a beiratkoztatás, de még így is várakozni kellett. A hosszú sorbaállás azonban nem vette el a könyvtárlátogatók kedvét, még viccelődtek is. Megkérdezték például, hogy innentől kezdve kötelező párosával könyvtárba járniuk, vagy most már nem is szabad elválniuk egymástól, amíg a könyvtári tagságuk érvényes? Természetesen az az olvasónk is beiratkozhatott, aki tévedésből az Adventi akció keretében kívánta érvényesíteni a tagságát. Reméljük, hogy az olvasók lelkesedése nem fog csökkenni, és rendszeres könyvtárhasználóként is minél többször viszontláthatjuk új tagjainkat.

A magyar kultúra napja Grecsó Krisztiánnal és Kollár-Klemencz Lászlóval

Kissné Anda Klára

A nemzeti gyásznap miatt elhalasztottuk, és 2017. február 6-án tartottuk meg zenés irodalmi estünket, melyen *Grecsó Krisztián* és *Kollár-Klemencz László* léptek fel. **A greCSÓKOLlár-est** különlegessége volt, hogy a Pletykaanyu, Mellettem elférsz, Isten hozott stb. kötetek szerzőjeként ismertté vált Grecsó Krisztián ezúttal dalszerzőként, míg a máskor dalszerző, frontember Kollár-Klemencz László (Kistehén) prózaíróként mutatkozott be. A **Nők, nők, férfiak** címmel összeállított repertoárt – a nézők nem kis derültségére – meg-megszakították az egymásnak szánt fricskák és anekdoták, a folyamatos hangolást kitöltő párbeszédek.

Grecsó Krisztián mesélt pályafutásáról. Megtudtuk, hogy tizenöt éves néptánc-múlttal rendelkezik. Az éneklés és dalírás iránti elkötelezettségét még a középiskolából hozta magával. Valaha maga is könyvtáros volt. Két évig vezető szerkesztője volt a Nők Lapjának, írásai megjelentek a Vasárnapi Hírekben. Nyolcadik éve vezeti az Élet és Irodalom prózarovatát. *„Szép, nekem így volt szép, ez egy szűk térkép, alacsony égbolt…”* – szólt az Alacsony égbolt című dal, mielőtt Kollár-Klemencz László felolvasott volna készülő prózakötetéből. Hogy miért épp a műanyag kerti székekről írt? Ez nem derült ki, de a kínai hagyományápolástól eljutottunk a már eredeti funkcióját elvesztett, világban elterjedt tucatáruig. Közös szerzemény volt a Remél, ostoba, és a Vérző seb, meg a Szív, ha üt. Önvizsgálatra sarkallt az Egyetlen cigaretta, kritikus gondolkodásra ösztönzött a Szimpatizánsok címmel elhangzott Kollár-szerzemény. Kollár-Klemencz László előadott néhányat Erdős Virággal közösen megzenésített verseiből is (Ma csend vagyok, Pápá).

Hamarosan várható Grecsó Krisztián első tárcakötetének megjelenése, amelyben a családról ír, és az elmúlt húsz év írásaiból válogat. E témakörből az Anyám első süteménye elevenedett meg. A Valentin-nap előszobájában természetesen a szerelemről és a felnőttek lelkében lakó gyermekről is szóltak dalok. Stílusos volt a búcsúzás (Iszom a bort), de a közönség nem engedte el őket ráadás nélkül.

A teltházas, mintegy másfél órás előadás érzelmeket korbácsolt fel, nem maradt senki, akit meg ne érintett volna egy sor vagy egy gondolat. Elfojtott indulatok, őszinte vallomások tanúi lehettünk, hol vágyakkal és reményekkel telve, hol a nyiladozó gyermek vagy a belefásult felnőtt tekintetén keresztül. Habzsoltunk és köszönjük!

Rejtélyes ősi kultúrák nyomában – Purisaca Golenya Ágnes előadása

Sári Aliz Imola

2017. február 13-án, hétfőn ismét kezdetét vette öko-esténk a JAMK központi könyvtárában. Az est előadója *Purisaca Golenya Ágnes* volt, aki **Utazás az aranykorba** címmel egy roppant érdekes előadást tartott. Az előadót érdekelte az őstörténet, ezért kutatta a témát. Mivel számos dologra nem talált logikus magyarázatot; beleásta magát a megmagyarázhatatlannak tűnő témákba. Néhány évig Peruban is élt, ahol hasznos tapasztalatokat gyűjtött. Ezt követően egy új szemléletváltásra került sor az életében, amelyet igyekszik átadni nekünk, ösztönözve minket a gondolkodásra és a kérdésfeltevésekre.

Az ember egész életén át tanul, gyűjti az ismereteket a világról és önmagáról; zömmel lexikális tudást szerezve. A tudásnak azonban van egyfajta spirituális oldala is, amit csak az tud értelmezni, aki lélekben is eléggé felkészült és befogadó. Célszerű lenne a jelenlegi ismereteinket kiegészíteni a spirituális tudással is. Elfogadni olyan dolgokat, helyeket is, amelyekről nem tudják megállapítani pontosan a keletkezésüket – mint például Peruban a mesterséges alagútrendszerek. A világ tele lehet olyan leletekkel, amelyeket nem tudnak ismert kultúrákhoz kötni. Felvetődik a kérdés, hogy akkor honnan és mely népektől, kultúráktól származnak? Lehetséges, hogy tényleg léteztek előttünk mások, akik mind technológiailag, mind spirituálisan magasabb szinten voltak, mint mi most? Ha így is volt, valószínűleg más genetikai állománnyal rendelkeztek, mint a ma létező emberiség. A Crespi-kollekcióban megtalálható 5000 fénykép között akadnak emberábrázolások is, de azok nem hasonlítanak az általunk ismert

kultúrák egyedeihez. A humanoid fejek torzak, a fejük túl kicsi a szemükhöz képest, vagy ellenkezőleg. Arra is lehet következtetni, hogy istenképük eltérhetett az általunk ismertétől. A korlátok közé szorított tudósok igyekeznek magyarázatot találni a furcsaságokra, de ekkora idő távlatában ez kétséges lehet. Nem is beszélve arról, hogy mai emberi tudattal talán meg sem értenénk, el sem tudnánk fogadni, hiszen spirituálisan a legtöbb ember nem elég fejlett.

Golenya Ágnes a Purisaca előnevet Peruban kapta 2007-ben egy moche családtól. Fotó: Nagy Ádám

Mindent együttvéve nélkülözhetetlen, hogy tudásunkat bővítsük a spiritualitással. Rá kell jönnünk arra, hogy nem vagyunk programozva, azaz tudunk gondolkodni és elmélyülni a kozmoszban. Nem kell megelégednünk az anyagi gondolkodásmóddal, hiszen mi sem kizárólag matériából vagyunk.

A fenntartható egészség, és mit tehetünk érte? – Czinege László előadása

Sári Aliz Imola

2017. január 16-án, idei első öko-estünkön az előadó d*r. Czinege László* orvos-természetgyógyász volt. Bevezetőjében beszélt arról, mit is teszünk azért, hogy visszanyerjük egészségünket. Rendszeresen járunk az orvoshoz vizsgálatokra és új, meg újabb gyógyszerekért, leletekért. Bízunk abban, hogy ezek által visszakapjuk elvesztett vitalitásunkat. Arra viszont már kevesen gondolnak, hogy az élettől kapott energiánkat folyamatos harmóniában tartsuk, és ezáltal előzzük meg a testi-szellemi problémákat.

Régen azt tartották, hogy „*az orvos kezel, a természet gyógyít”* (Arbiter Petronius). Az orvos állapította meg a betegséget, majd a természetből vette a gyógymódot. Ezek lehettek különböző útifüvek, virágok, termések, amelyekből teákat főztek, kenőcsöket vagy tinktúrákat állítottak elő. Manapság újból a köztudatba került az alternatív gyógyászat és gyógymódjai. Jónéhányan élnek vele, és ilyen módon egészítik ki hagyományos terápiájukat. A modern orvoslás az alternatív gyógyászatot nem ismeri el teljes egészében, már-már kuruzslásnak tartja. Holott a középkorban és az ókorban ezek a gyógymódok voltak az elfogadottak.

Felmerül a kérdés, vajon kit nevezhetünk egészségesnek? Leginkább az olyan embereket, akiknek nem fáj semmijük, nincsenek panaszaik, emellett negatív szűrővizsgálati eredményekkel rendelkeznek. Ebből a diagnózisból azonban nem feltétlenül következik, hogy egészségesek vagyunk. A mai orvostudományban használt gépek a már kezdődő, fizikálisan észlelhető elváltozásokat képesek felismerni. A legtöbb betegségnél – köztük a rák gyógyításához – rendkívül fontos a mielőbbi detektálás. Ebben az alternatív gyógyászat segítségünkre lehet, ugyanis az itt használt gépek képesek a sejt szintű elváltozások észlelésére, lehetővé téve a korai diagnosztikát.

Dr. Czinege Lászlóról Sári Aliz Imola készítette a fotót

Elgondolkodtató, hogy milyen igaz a már szinte közhelynek tartott mondás: *„Ép testben ép lélek"*. Ha egészségesek vagyunk, ép a testünk, akkor lelkileg is kiegyensúlyozottabbak vagyunk. Ugyanakkor fordítva is igaz: ha felborul a lelki egyensúlyunk, sokkal könnyebben betegszik meg testünk is.

Bízom benne, hogy a közeljövőben az alternatív gyógyászat és az intézményes orvoslás nem egymás ellen küzd, hanem összefogva, közös erővel kezelik hatékonyan az eddig gyógyíthatatlannak tartott betegségeket. Köszönjük az érdekes Öko-estét az előadónak, dr. Czinege Lászlónak, valamint az est házigazdájának, Nász Jánosnak.

eBeutalóról, eReceptekről és egészségvédelmi appokról a NetNagyi Klubban

Szilassi Andrea

Idei első, januári klubrendezvényünket az egészségügy modernizálási törekvései köré szerveztük, amely mindannyiunkat érint. A szokásoshoz képest extra izgalmat jelentett, hogy röviddel a program kezdete előtt bejelentkezett az MTV, és élő adásban közvetítettek néhány percben a rendezvényről.

Elsőként a közeljövőben széles körben bevezetendő **Elektronikus Egészségügyi Szolgáltató Tér** változásainak ismertetésére került sor, amelynek tesztelése 2015 óta zajlik néhány kiválasztott intézményben. 2017 áprilisában már széles körben bevezetésre kerül az EESZT, és vele az eRecept, az eBeutaló, az eProfil, továbbá az elektronikus csatornán lebonyolítandó távkonzílium. Ezek lényegéről már írtam e lap 2016. februári számában[1], ezért most nem részletezem. A klub vendégeinek többségénél azonban még újdonságot jelenthetett. Orvos vendégeink is voltak, köztük olyan is, aki maga is egy tesztelésre kijelölt intézményben dolgozik. Hozzászólásaikkal olykor megerősítették, máskor árnyalták az elhangzottakat.

Montázs az esemény fotóiból. A képeket Szilassi Andrea, Lődi Ferencné és Kovács Judit készítette

Egy laikus állampolgár nézőpontjából korunk egészségügyének változásaiban a következő trendek figyelhetők meg:

- A technikai, informatikai eszközök piacán széleskörű és gyors innováció tapasztalható, ugyanakkor az árak csökkenő tendenciát mutatnak – részben az olcsó, háromdimenziós nyomtatásnak köszönhetően.
- A szoftverek piacán egyre több az okostelefonokon futtatható applikáció. Ezek az okostelefonok / mini számítógépek szinte mindig a tulajdonosuknál vannak, ezért rengeteg adatot képesek gyűjteni és rögzíteni használójuk szokásairól, életmódjáról. A komputer egy jó applikációval társítva kiválóan alkalmas az így nyert adatokból következtetéseket feltárni. Ez ugyan nem helyettesíti az orvosi szaktudást és diagnózist, de jó szolgálatot tesz mind a beteg, mind pedig kezelőorvosa számára.
- Hasznos kiegészítők kaphatók, amelyeket az okostelefonhoz vagy laptophoz csatlakoztatva egészségügyi méréseket tudunk végezni – akár otthonainkban pl. EKG-, vércukor- és látásvizsgálathoz.
- Hálózatosodás – az informatikai rendszerek összekapcsolása egyre nagyobb méreteket ölt.

[1] 2016. évi változások az e-közigazgatásban, Kemlib 2016. 2. sz. p. 25-26. http://kemlib.jamk.hu/szam/2016_02/kemlib_2016_02.pdf

Ezzel egyre több információt szolgáltat az polgár önmagáról az közigazgatás felé. A nagytömegű adatok hatékony elemzése, az eredmények feldolgozása ugyanakkor igen nagy feladat az állam számára. A magyar egészségügyi gyakorlatra eddig a sokféle, egymással nem kompatibilis informatikai rendszer együttes jelenléte volt jellemző, de az EESZT bevezetésével ez is megváltozik, egységesül.

Az előadáshoz készült, és a program végén a vendégekkel megosztott OneNote digitális jegyzetfüzet tartalmazott még aktuális, érdekes és hasznos információkat honlapokról és eGov hírlevelekből, továbbá applikáció-ajánlatokat. Néhányat csak röviden érintettünk, mivel pár éve már voltak napirenden. (Pl.: Házipatika Betegséglexikon, Webbeteg, Elsősegély, Vigyázunk Rád! − nőknek szánt onkológiai kisokos, Kell a dohány? − dohányzásról leszokni kívánók számára, stb.) Részletesebben is szó esett a **Betegéletút**, a **Menta**, a **Laborom, az HealtVault** és az **iGyógytorna** appokról, és még pár fitness alkalmazásról. Különös ezek között a Betegéletút app, amely vények és ellátási adatok lekérdezésére lett kifejlesztve. Nem található meg a Google Play webáruházban, amely önmagában jelzés értékű, de egy népszerűsített linken, az Invito honlapjáról letölthető androidos és iOs-es eszközökre. A telepítést követően azonban az Avast mobil app azonnal jelzett, hogy veszélyes szoftvernek minősíti, használatát nem tanácsolja. A többit viszont érdemes letölteni és megismerni, mert sokoldalúan hasznosíthatók.

Olvasóklub a harmadik születésnapon

Nagy Edit

A JAMK idei első találkozóját 2017. január 30-án rendeztük meg 16 résztvevővel. A klubdélután *Mikolasek Zsófia* közösségépítő játékaival kezdődött. Zsófi két évvel ezelőtt tartott már nekünk ehhez hasonló foglalkozást, és akkor is nagy sikert aratott vele. A célja a vidám hangulatkeltés mellett az volt, hogy megjegyezzük egymás nevét, és – mint általában a játékoknál – kicsit összehozza a társaságot. Úgy érzem, kicsit túlsúlyba kerültek a mozgásos játékok, alaposan lefárasztva ezzel a nagyrészt nyugdíjas korú társaságot. Mindezek ellenére vidám hangulat keletkezett.

A fotót az eseményen Kissné Anda Klára készítette

A második részben nyugodtabb vizekre eveztünk, könyvajánlókat hallgattunk. Többen is készültek tartalomismertetővel, amelynek azért örültem kifejezetten, hiszen három éve éppen ezzel a céllal alakult meg klubunk. Volt, amelyet ajánló célzattal ismertettek, mást meg épp ellenkezőleg. Többek közt az alábbi művekről hallottunk véleményt:

- Nina George: Levendulaszoba
- Ugron Zsolna: Hollóasszony
- Diana Gabaldon: Outlander - Az idegen
- Ljudmila Ulickaja: Szonyecska
- Jakupcsek Gabriella: Megúszhatatlan
- Bérczes László: Törőcsik Mari – Beszélgetőkönyv

Játékkal kezdtünk, és azzal is fejeztük be a programot. Kedves klubtagunk, *Englerthné Magdika* javaslatára szórakoztató irodalmi agytornával zártuk az összejövetelt. Ebben az volt a feladat, hogy mindenkinek 10 szóba sűrítve kellett ismertetnie az általa ajánlani kívánt művet. Akik olvasták, jó eséllyel felismerték, melyik könyvről is lehet szó. Megbeszéltük, hogy máskor is beiktatunk hasonló játékokat. Élményekben gazdag programmal ünnepeltük a harmadik születésnapunkat.

Nagy Ádám előadása a tudatos médiahasználatról

Sári Aliz Imola

2016 decemberében került sor öko-estünkön a **Médiamanipuláció: Tudatosan a befolyásolás ellen** című előadásra. Az est előadója *Nagy Ádám,* könyvtárunk kommunikációs munkatársa volt. A rádió, televízió, internet, a reklámok és híradók életünk szerves részévé váltak. Alig vesszük észre, hogy akarva-akaratlanul is befolyásolni próbálják gondolkodásunkat és véleményünket. Ez okból kifolyólag fontos, hogy tisztában legyünk önmagunkkal, gondolkodásunkkal, szokásainkkal és azzal, hogy mit szeretünk és mit nem. Természetesen meg kell ismernünk más kultúrákat és meg kell hallgatni mások véleményét is, de nem szabad hagyni, hogy átvegyék felettünk az irányítást! Egy megtörtént eseményt több nézőpontból is meg kell vizsgálni, mert hajlamosak vagyunk a szűklátókörűségre. Igaz, erről nem mindig csak mi tehetünk, hanem olykor az internet, ezen belül is gyakran a Facebook-oldalunk.

Nagy Ádámról Nagyné Sári Aliz készítette a fotót

Szinte már minden internetes oldal készít egyfajta leképezést az ízlésvilágunkról. Mind a Google, mind a közösségi média szelektálja a szolgáltatott tartalmat, ezért sok minden rejtve marad előttünk. Mi, emberek viszont folyamatosan változunk: új ismereteket, tapasztalatokat szeretnénk gyűjteni. Következésképpen lényeges, hogy mi is „tanítsuk" az internetet, mégpedig úgy, hogy több mindenre keresünk rá, többféle oldalt lájkolunk a Facebookon, így nem lesz egyhangú a privát hírfolyamunk.

A médiamanipuláció hatásának a gyerekek vannak leginkább kitéve. Az általános iskolás korú gyermek nem tud különbséget tenni fiktív, illetve valós személy között, a tévében látottak és a valós kommunikáció közt. Mindkettőt valóságosnak ítélik meg. Emiatt van az, hogy együttérzést vagy félelmet éreznek egy-egy mesebeli figura kapcsán. Egyformán befolyásolni képes őket a tévében szereplő mesefigura és a médiaszereplő, egy idegen felnőtt és a saját szülei. Körülbelül 14 - 15 éves korig a gyerekekre kritikai ellenállás és tudatos megítélés nélkül hatnak a reklámok. Bizonyos luxusmárkák iránti igényük megnő, ugyanakkor nem képesek a pénzben kifejezett értékek realizálására.

Mindent egybevetve tehát nélkülözhetetlen, hogy az ember tisztában legyen a manipuláció megnyilvánulásának fajtáival, a tudatos szelektálással. Nemcsak saját magunkat kell erre felkészíteni, hanem a következő generációkat is.

Fenntartható erdő a természetőr szemével

Sári Aliz Imola

2016. november 28-án könyvtárunkban már a 66. öko-est került megrendezésre, amelyet *Mohácsi Domokos,* a Duna-Ipoly Nemzeti Park polgári természetőre tartott. **Természeti értékeink: a fenntartható erdő és vadászat** című előadása remekül illeszkedett az öko-estek sorába. Előadónk hivatásos természetőr és madarász révén széleskörű ismereteket adott át erdeink nagyvadjairól és a vadászat mibenlétéről.

Hazánkban öt nagyvadfaj vadászható: a muflon, a vaddisznó, a gímszarvas, a dámszarvas és az őz. Az őzet, valamint a gím- és dámszarvast az agancsuk révén tudjuk megkülönböztetni. Az agancsok növesztése, elhullatása és színe a dámszarvasra és az őzre egyaránt jellemző. A gímszarvasbikák ágas agancsot viselnek, amelyet

minden évben elhullatnak, majd újat növesztenek az agancsrózsából. A fejlődő agancsot háncs borítja, amelyet ledörzsölnek a fákon, amikor a növekedés befejeződött. Az elhullajtott agancsoknál látható a vérerek megmaradt hálózata. Színükből következtethetünk az állat élőhelyére. Ha a színe sötét, az állat tölgyes erdőben élt, mivel a tölgyfa csersavat állít elő, és ennek hatására lett sötét az agancs. Ha sárgás színű, akkor azt bükkösben veszítették el. A bükkfa ugyanis gyantát állít elő, amellyel sárgásra színezi az agancsot.

A gímszarvasbikák vadászidénye szeptember 1-től október 31-ig, míg a teheneké szeptember 1-től január 31-ig tart. Elterjedési területük a Dunántúl, azon belül is Zala -, Somogy -, Tolna - és Baranya megyék mocsarasabb területei. Hazánk méltán lehet büszke gímszarvasainkra, hiszen egy 16 kg-os magyarországi gímbika agancsával a világ 3. helyén állunk.

Nász János bemutatja Mohácsi Domokost.
Fotó: Sári Aliz Imola

A dámszarvas elterjedési területe hazánkban Somogy -, Baranya -, Tolna -, Pest -, Szabolcs-Szatmár-Bereg - és Békés megye. A vadászidény a bikáknál október 1-től november 30-ig, a teheneknél október 1-től február utolsó napjáig tart. A dámbika agancsformája lapátszerű, "dámlapátnak" is nevezik a szakmabeliek. Mindazonáltal nem minden bika növeszt tökéletes agancsot. Amennyiben a dámszarvas agancsának széle nem szépen fogazott, hanem csorbult, akkor azt a vadat kilövik, nehogy öröklődjön ez a genetikai rendellenesség.

Mindkét fajnál jellemző, hogy szaporodási időszakban a bikák alig esznek, így nem ritka az 50-60 kg-os súlyvesztés. Míg a gím- és a dámszarvas testfelépítése erőteljes, addig az őzé karcsú és kecses. Agancsa kevésbé látványos és elágazó, mint a szarvasoké, inkább vékonyabb és felfelé törekvő. Hangja az ugatáshoz hasonló, ezért könnyen megkülönböztethető szarvas rokonaitól. Az őzbak vadászidénye április 15-től szeptember 30-ig, míg az őzsutáé október 1-től február utolsó napjáig tart.

Magyarországra a muflont a 70-80-as években telepítették be. Ez egy vadjuhfajta, amely nem hullajtja szarvát, hanem folyamatosan növeszti csiga alakban. Amikor akkorára nő a szarva, hogy az már zavarja, akkor letör belőle egy darabot. A szarván megjelenő fekete csíkok – az évgyűrűk – mutatják, hogy mekkorát nőtt az idény alatt. A muflon élőhelyét tekintve kedveli a sziklás, kopárabb területeket. Hazánkban a Mátra, a Bükk, a Zempléni-hegység, a Börzsöny és a Dunántúli-középhegység nyújt ilyen életteret. A vadászidény a kosoknál szeptember 1-től február utolsó napjáig, a jerkéknél szeptember 1-től január 31-ig terjed.

Hazánk erdeiben elterjedt nagyvad a vaddisznó, amelynek kanjai egész évben vadászhatók. A kocákat januárban, februárban és novemberben megkímélik ettől, mivel ebben az időszakban zajlik az ellés és a kismalacok felnevelése.

A magyar vadászat a német − osztrák típusú vadásztechnikát és ruházatot vette át. Ennek megfelelően a felszerelés puska, távcső, kürt és kés. A vadász társa valamilyen vizsla-féle kutya. A vadat gyalogosan közelítik meg, és nem lóháton hajtják fel, mint az angolok a beagle fajtájú vadászkutyákkal.

Szokás, hogy a vadászat végeztével, miután a kutya megtalálta az elejtett vadat, egy terítéket készítenek. Tűlevelekkel körbe kerítik az elpusztult állatot, majd jelzőtüzeket gyújtanak, és vadászkürttel elbúcsúztatják. Ezzel a tiszteletüket nyilvánítják ki az elejtett jószág felé.

Megyei körkép

Rovatvezető: Duba Réka
duba.reka@jamk.hu
34/513-677

VII. évf. 1-2. szám

2017. január-február

KEMLIB

Dr. Bense Tamás az esztendő első rendezvényén

Hámosné Szőke Anna

2017. január 9-én az újév első vendégeként *Dr. Bense Tamás* esztergomi gyermekorvost köszönthettük a könyvtár **Köztünk élnek** sorozatában. *Sinkó Gyula* moderátor kérdésére, miszerint ki van a doktor úrral orvos-beteg viszonyban? – a jelenlévők fele jelentkezett.

Dr. Bense Tamásról Steindl Nóra készítette a fotót.

Bense doktor úr mély megrendüléssel emlékezett édesanyjára, akinek a temetése az előző héten történt. A családot összefogta, mindenkin segíteni akart, életét alázattal élte. Elmondta, hogy két meghatározó nő volt az életében; az egyik a felesége, a másik az édesanyja – mindkettő Katalin. Édesapja orvos, helyettesítés okán került Esztergomba, a kórház belgyógyászatára. Szülei házasságából három gyermek született. Meleg családi fészket biztosítottak számukra. . Általában kilencen ültek egy asztalnál, mivel a dédapa és a nagyszülők is velük laktak. Szülei igyekeztek segíteni az elesett, rászoruló embereken. Fiatalkori csínytevéseibe is bepillantást engedett. Belekóstolt az autóversenyzésbe is. 18 évesen az Országos Autós Ügyességi Bajnokságon első helyezést ért el. Szülei terelgetésére mégis az orvosi pályát választotta. Az általános orvosi diploma megszerzése után csecsemő- és gyermekgyógyászatból tette le szakvizsgáját. Reggeltől estig dolgozik, gyakran hétvégeken is. Idén betölti a 70 évet, ennek ellenére rendszeresen jár továbbképzésekre. Fontosnak tartja, hogy lépést tartson a szakmával. Bő tíz éve a *Babavilág* műsor orvos szakértője. 2016 márciusában átvette a Magyar Érdemrend Lovagkeresztjét, mellyel elismerték évtizedes gyógyítói munkáját. Munkájához további sikereket, kitartást és egészséget kívánunk!

A Fehér király szerzője a könyvtárban

Hámosné Szőke Anna

2017. január 16-án az esztergomi városi könyvtár vendége volt *Dragomán György* a **Könyvtári beszélgetések** idei első programján. A József Attila-díjas író, műfordító pályája töretlenül ívelt felfelé. Eddig 13 díjat vehetett át. Népszerűségét jelzi, hogy műveiért könyvtárunkban sorállás van, várakozni kell a kölcsönzésükre. Irodalmi értékét mutatja, hogy írói munkássága érettségi tétel magyar irodalomból.

Dragomán György édesapja szintén író. A felesége *Szabó T. Anna* ugyancsak író, költő, aki 2012-ben vendégünk volt a könyvtárban. Anna sokat segít férjének az írásban. Sokat beszélgetnek, vitatkoznak, nevetnek együtt; segítik egymás írói kiteljesedését. Két fiúgyermeket nevelnek. Idősebb fiuk, a tizenhat éves Gábor már maga is könyvet fordít, amely megjelent a Kolibri Kiadónál.

Dragomán György tíz nappal ezelőtt az interneten keresztül elindított egy zanza játékot. A játék során hat szóban kell megragadni, összesűríteni kedvenc regényünk tartalmát. *Bánhidy Vajk* erről is kérdezte. 8000 zanza érkezett a felhívásra! Az író most azon dolgozik, hogy kiválogassa a 100 legjobbat, amelyet Facebook-oldalán kereszül fog közzétenni. Az est következő részében – a jelenlévő fiatalokra tekintettel – irodalomtudományi kérdések kerültek szóba érintőlegesen.

Dragomán György és Kovátsné Várady Eszter.
A fotókat Nyári Andrea készítette

Nemzetközi sikerű kötete „**A fehér király**”, melynek címe akár mesekönyvre is utalhatna, mégis egy diktatúráról szól. Az, hogy 30 nyelvre lefordították, arra utal, hogy Kínától Brazíliáig minden nép, kultúra jól ismeri az elnyomást. Dragomán György beszélt arról is, hogy számtalan visszajelzést kap olvasóitól. Voltak, akiknél az olvasottak szakítottak fel sebeket, vagy segítettek jobban megérteni a családjuk, hozzátartozójuk élethelyzetét. A könyvből egy angol film van készülőben, amelyet hamarosan bemutatnak. Az író-olvasó találkozó érdekes, élménydús volt. Hamarosan a RTVE és a KTV műsorán is megtekinthető lesz a felvétel.

Gadányi Jenő festőművész és Esztergom – Rainer Péter könyvbemutatója

Csombor Erzsébet

A Könyvtári beszélgetések 2016. december 5-i rendezvényén *Rainer Péter* építész, *Gadányi Jenő* unokája mutatta be a festőművész munkásságáról készült könyvét, amelyet a festő születésének 120. évfordulója alkalmából jelentették meg 2015 végén. *Bánhidy Vajk* moderátor régi ismerősként köszöntötte a vendéget. Az unoka mélyen elkötelezett nagyapja festészete iránt. A megemlékezés-sorozat nyitánya volt ez a könyvbemutató.

A festő esztergomi kötődése gyerekkorára vezethető vissza. Gadányi Jenő a XX. század első felében alkotott. A Képzőművészeti Főiskolán Vaszary János tanítványa volt. 1927-es párizsi tanulmányútján különösen Henri Matisse és Pablo Picasso volt nagy hatással. Művészete később Magyarországon teljesedett ki. A Gadányi-hagyatékot Rainer Péter gondozza. 10 éves volt a nagyapa halálakor. Jellemzése szerint zárkózott, visszahúzódó, szigorú ember volt. Egy szecessziós stílusú műterem-lakásban lakott a család. Amikor gyermekként be-betévedt a műterembe, a színek, képek intenzíven hatottak rá. Az unoka kedvenc képe a „Zsennyei ősz” most is a szobája falán lóg.

Gadányi a Magyar Iparművészeti Főiskolán két évig tanított. 1948-ban menesztették, mert művészi felfogása nem felelt meg az elvárásoknak. Ezután sokáig nem kerültek nyilvánosságra alkotásai. Ebben az időszakban Esztergom két kiállításának is teret adott. Az egyiket Mucsi András, fiatal művészettörténész a múzeum restaurátor műhelyében rendezte be. Ezt a zártkörű kiállítást csak egy szűk réteg láthatta. A Magyar-Szovjet Társaság termében volt látható a másik kiállítás.

A családtól állami és magángyűjteményekbe került képek jelentős része sajnos a múzeumok

raktáraiban hever. Ez a sorsa annak a 135 válogatott képnek is, amelyek az esztergomi Balassa Múzeum kezelésébe kerültek. Örömteli esemény azonban, hogy a festőművészről elneveztek egy termet a városházán, és néhány képe az épület falait díszíti.

Bánhidy Vajk és Rainer Péter. Fotó: Steindl Nóra

1992-ben jegyezték be azt a már korábban is működő alapítványt, amelynek feladata az életmű közkincsé tétele kiállítások, könyvek, beszélgetések formájában. A Gadányi-életmű többségét nem ismerjük. A nagymama szerint 3000 kép volt, de vendégünk szerint ennél több, 4000 lehet. A könyvben kb. 250 kép szerepel. Az alapítvány 25 éves munkája beépült a könyvbe. A könyvkiadás költségeit a Magyar Művészeti Akadémia, szponzorok, valamint a család adta össze. Esztergom önkormányzata is hozzájárult a kiadvány megjelenéséhez. A könyvben olvashatók még Gadányi írásai, illetve megtalálhatók a róla készült cikkek és kiállításainak listája. Ez utóbbi nem teljes. Vannak még hiányzó cikkek is, amelyek megtalálása reménytelen vállalkozásnak bizonyult. *Dévényi Iván és Bodri Ferenc* Gadányihoz kapcsolódó írásai is szerepelnek a kötetben.

Gadányi Jenőt 1991-ben, posztumusz rehabilitálták. Esztergomban 2016-ban díszpolgári címet kapott. A város önkormányzata nemcsak a könyv kiadását támogatta, hanem a könyvtári könyvbemutatót is.

Kun Miklós történész a városi könyvtárban

Csombor Erzsébet

A Helischer József Városi Könyvtár 2016 decemberének utolsó rendezvényén, a **Könyvtári beszélgetések** sorozatban *Kun Miklós* történész volt a vendég. *Várady Eszter* igazgatónő bevezetőjében elmondta, hogy ezzel a rendezvénnyel zárul a városban az 1956-os emlékév programsorozata. Az est moderátora *Bánhidy Vajk* volt.

A nagyszámú hallgatóságot és a vendéget a városi önkormányzat részéről *Bánhidy László* alpolgármester üdvözölte. Köszöntőjében az alpolgármester utalt arra, hogy a kommunisták egy igazságos világ megteremtését hirdették, ám a gyakorlatban szörnyű diktatúrát vezettek be. Kun Miklós munkáiban mélyen és pontosan tárja fel a rendszer működését, világítja meg a történéseket. Előadásmódja lenyűgöző, odaszegezi az embert a székhez. A történész válaszában szerényen és viccesen megjegyezte, hogy ez a beszéd úgy hangzott, mint egy nekrológ. Vegyük úgy, hogy szorgalmas vagyok – mondta.

Bánhidy Vajk, Kun Miklós, Bánhidy László.
A fotókat Nyári Andrea készítette

Megemlékezni valamiről sokféleképpen lehet. Tíz évvel ezelőtt könnygázzal támadtak a békés emlékezőkre, most viszont nyugodt körülmények között ünnepelt az ország. Egy-egy esemény értékelése koronként változik attól függően, hogy milyen a fennálló politikai rendszer, milyen felfogású emberek élnek abban az időben.

Kun Miklós szerint a forradalom a nép szabadságvágya miatt tört ki, hiszen 56-ra javult az ellátás, reformokat vezettek be. Történészként nagyon sokat kutatott orosz levéltárakban. Ekkor bukkant rá a KGB anyagaiban azokra a jelentésekre, amelyeket 1956 őszén Esztergomról írtak. Király Béla tábornokot üldözték az egész országban. Bejelentés érkezett Esztergomból, és a KGB-és tisztek megjelentek. Két hétig tartózkodtak a városban, a tevékenységükről naplót vezettek. Király Béla ekkor már Bécsben volt, őt nem tudták elkapni. Erősen negatív képet festettek a helyi állapotokról, és mindenkit ellenforradalmárként tüntettek fel. Úgy ítélték meg, hogy túl sok a katona Esztergomban, a tisztek nagy része pedig horthysta. A város lakói élesen elítélik a kommunista hatalom restaurációját és a szovjet támadást. Részletes leírást adtak az egyes személyekről. Ennyi információt ilyen rövid idő alatt csak helyi besúgóktól szerezhettek. Az esztergomi hadtesteknél a letartóztatásokat alulról kezdték, a tisztekre később került sor. Kun Miklós dicsérte ezzel kapcsolatban az esztergomi helytörténészek munkáját. Az esztergomi eseményekről, emberekről tudósító cirill betűs iratok közlése egy tanulmány formájában nyilvánosságra kerül.

Beszélt arról is, hogy Csehszlovákia és Románia felajánlotta segítségét a Szovjetuniónak. Önként ajánlkoztak a magyar forradalom leverésére, de nem vették igénybe a szolgálataikat. Gheorghe Gheorghiu-Dej román első titkár menedéket ígért az általa titokban gyűlölt Nagy Imrének. Mint kiderült, csak az alkalomra várt, és kiszolgáltatta őt az ellenségeinek.

Mányoki Attila hosszútávúszó a könyvtárban

Hámosné Szőke Anna

"Mindent meg lehet csinálni, csak hinni kell magadban…" – ez a mottója *Mányoki Attilá*nak, a modern sporttörténet egyik különleges alakjának, aki vendégünk volt 2017. január 30-án. A sportolók nemcsak eredményeikkel, hanem kitartásukkal, küzdőszellemükkel is tiszteletet vívnak ki a közönségtől. Beszámolóját, amelyet vetített képekkel, videóval illusztrált – végig feszült csendben hallgatta a közönség.

Mányoki Attila. Fotó: Nyári Andrea

Mányoki Attila 1973-ban született Zalaegerszegen. Asztmás betegsége miatt vitték el szülei a helyi uszodába sportolni. 7 éves korában már a városi úszóklub tagja volt. Itt jól érezte magát, a sport pedig jót tett egészségének.

A magyar közönség Risztov Éva 2012-ben szerzett olimpiai aranyérme után kezdett érdeklődni a nyíltvízi úszás iránt. Attila ezzel 1989-ben, a Balatonfüred-Siófok versenyen ismerkedett meg. Ezt követően indult a világ kupa versenyeken. Az úszás nem látványos sport. Sokszor évek telnek el a felkészüléssel, az ember fizikai és szellemi határainak megismerésével, kitágításával. 2004-től *Nikos Gemelos* görög edzővel kezdett el dolgozni az edző más szemlélete és programja szerint. Leginkább az edzésekhez, a versenyekhez való hozzáállásán kellett változtatnia. 2008-ban átúszta hosszában a Balatont Balatonkenesétől Keszthelyig. A 82 km-es táv teljesítése több mint egy napig, 25 és fél óráig

tartott. 2011-ben első magyarként átúszta a Balti-tengert Németország és Dánia között minden idők 3. legjobb idejével. Ezt a távot eddig csak 9-en tudták teljesítni a világon.

Attila egyre inkább az extrémitás felé fordult. Célul tűzte ki, hogy minél hosszabb távot tegyen meg szélsőséges körülmények között. Létezik a világon egy Ocean's Seven nevű verseny, mely öt kontinens különböző pontjain lévő csatornák átúszását jelenti: az Ír-csatornáét, a Cook-szorost, a Molokai-csatornát, a La Manche-csatornát, a Catalina-csatornát, a Tsugaru-csatornát és a Gibraltári-szorost. A teljes kihívást fél évszázad alatt mindössze 6 ember tudta teljesíteni.

Ami a Mount Everest a hegymászóknak, az a La Manche-csatorna a hosszútávúszóknak. 2013. augusztus 20-án első próbálkozásra sikerült a La-Manche csatornát átúsznia. Érdekesség, hogy a csatorna átúszására 3-4 éves várólista van. Figyelemmel kell lenni az időjárásra, a komp-közlekedésre és a tenger élővilágára is. Attila nem csak eléri a kitűzött célt, hanem igyekszik minél jobb eredménnyel tenni ezt. A 2013-as szezonban ő volt a leggyorsabb férfi csatornaátúszó. 2014-ben a japán Tsugaru-csatornát úszta át. Ő a 13. ember, akinek ez sikerült a világon. A japán átúszás a körülmények miatt a sorozat talán legnehezebb feladata – annak ellenére, hogy a két pont közti távolság a második legrövidebb táv az Ocean's Seven-ben. 50 éve szervezik ezeket az átúszásokat, és évente 20 ember kap lehetőséget a távok megtételére.

2015-ben a két amerikai helyszínt, a Molokai- és a Catalina-csatornát úszta át. Itt a legnagyobb kihívást a medúzák jelentették, de a cápákkal is meggyűlt a baja. Az úszások alatt újraértékeli azokat a dolgokat, amelyekért meg kell küzdenie. Természetesen az a legértékesebb, amiért a legtöbbet és legkeményebben megdolgozik. A legfontosabb, hogy hinni kell önmagunkban, és tenni is kell céljainkért.

Tavaly kis híján az életét vesztette az Ír-tengert az Atlanti-óceánnal összekötő Északi-csatorna átúszásakor. A 12 Celsius-fokos vízben egy szál fürdőnadrágban órákon át úszni még felkészült embereknek is lehetetlennek tűnő feladat. Az előadás közben vetített képeken látszott, hogy igazán barátságtalan, hideg az északi tenger, sehol egy árva reményt adó napsugár. A tervezett kilenc órás úszásból már 7 órát végigúszott, mikor hipotermiás sokkot kapott. Szerencsére időben kihúzták – egy percen múlt az élete.

Attila nem adja fel, jövőre újra nekivág az Északi-csatorna meghódításának. Úgy gondolja, hogy a siker kulcsa az akklimatizálódás. Eddigi sikerei bizonyítják, hogy fizikailag, szellemileg felkészült. Rendszeresen edz, most is naponta 7-8 órát úszik.

Szimpatikus embert, kitartó sportolót ismerhettünk meg Attila személyében, aki elvarázsolta a hallgatóságot különleges, borzongató élményeivel és lenyűgözte hallatlan teljesítményével. Drukkolunk neki, hogy sikerüljön végigcsinálnia az Ocean's Seven-t!

2014. augusztus 9-én, a Tsugaru-csatorna átúszásakor. Mányoki Attila a 2. leggyorsabb sebességgel tette meg ezt a közel 20 km-es távolságot. A kép és a szöveg forrása: http://manyokiattila.hu/ocean-s-seven.html

Tóth Béláné kerámikus volt februári vendégünk

Hámosné Szőke Anna

Tóth Béláné Erzsébet idén májusban tölti be 95. életévét. Kora ellenére meglepően friss és fiatalos személyiség, olyan ember, aki mindmáig Esztergomért él, és dolgozik. Önzetlensége miatt is tisztelet övezi. Készített kerámiáit mind elajándékozta, ezért hiúsult meg eddig életmű-kiállítása. Erzsi néni személyes varázsa miatt sokan eljöttek a rendezvényre.

Tóth Bélánéról Steindl Nóra készítette a fotót

Polgár községben született 1922. május 15-én egy kisiparoscsaládban. Hárman voltak testvérek. Természetszerető, békés emberek között nőtt fel. Az elemi és polgári iskola után gimnáziumi érettségit szerzett. Óvónőnek készült, de tanulmányait nagymamája 7 évig tartó ápolása miatt nem tudta befejezni. Különböző tanfolyamok elvégzése után a községházán dolgozott 1943-ig. Amikor házasságot kötött Tóth Béla adótiszttel, Párkányba költöztek. Három gyermekük született: Erzsébet, Béla és György. Később, még a híd felrobbantása előtt Esztergomba jöttek. A háború alatt óvóhelyen éltek, majd itt, Esztergomban kezdték újra az életüket. Erzsébet dolgozott az Esztergomi Járásbíróságon, a Pesti Központi Kerületi Bíróságon, négy évig pedig az esztergomi kórház titkárságán.

Nyugdíjazása után merész irányváltoztatás következett életében. Zebegényben beiratkozott a Művészeti Szabadiskolába, és évről-évre odajárt tanulni. A Bajor Ágost Képzőművész Kör tagja lett. Magas kora ellenére is szívesen foglalkozik az agyaggal, mert benne van a késztetés és az alkotás belső kényszere. Az agyagformázás mikéntjére maga jött rá. A magányos embereknek kifejezetten ajánlja terápiaként. A kerámiák mellett másik nagy szenvedélye a virágok gondozása. Falusi származásából adódóan szereti maga körül a rendet, a tarkaros portát. A Kis-Duna parton lévő beton virágládákban évekig ő gondozta a virágokat. Később maga köré gyűjtötte a hasonló gondolkodású embereket, akik a köztéri virágok gondozásában segítettek.

Tóth Bélánéval *Sinkó Gyula* beszélgetett. A program után sokan gratuláltak az idős asszonynak. Mindenkihez volt egy jó szava, egy személyes története.

Mudrák Attila fotóművész a könyvtárban

Hámosné Szőke Anna

A Helischer József Városi Könyvtár 2017. február 20-i **Köztünk élnek** sorozatának meghívott vendége *Mudrák Attila* fotóművész volt. A műtárgyfotózás mellett a Kárpát-medence szakrális, vallási kulturális építészeti öröksége, valamint az architektúra és a természeti táj kapcsolata jelenik meg színes fotográfiáin. Albumokban, könyvekben, folyóiratokban publikált táj- és városképei, műtárgyfotói tették országszerte ismertté. Fotográfusi szemléletét a konstruktivitás és a líraiság különös ötvözete jellemzi.

1958-ban született Esztergomban. Korán megismerkedett a művészettel, hathetes korában *Bajor Ágost* festőművész portrét készített Attiláról. Gyermekkorában a Bazilikában ministrált. Volt jegyszedő és harangozó is itt. 14 éves korában *Eitler mester* megmutatta neki a fotóelőhívást. Az otthonáról és család többi tagjáról készített felvételeket ezután a fürdőszobába bezárkózva hívta elő. Az első fényképezőképe egy Smena volt, melyet később

Praktika tükörreflexes fényképezőgép követett. Az érettségi vizsgát a Temesvári Pelbárt Gimnáziumban tette le. A gimnáziumi évek alatt épületeket, embereket – főként családtagokat és osztálytársakat fényképezett.

Mudrák Attiláról Nyári Andrea készítette a fotót

1975-ben *Lékai László* esztergomi érsekről készített fényképeket egy egyházi szertartás kapcsán, melyek eljutottak a bíboros úrhoz. Ezt követően felkérték egyházi események fotózására. Érettségi után nem vették fel a kecskeméti főiskolára. *Bartl Lenci,* az akkori kanonok már ismerte korábbi képeit, ezért javasolta Attilának, hogy válassza inkább hivatásának a fényképezést.

1976-tól fényképészgyakornok volt *Szelényi Károly* mellett a Corvina Könyvkiadónál. 1978-tól másodállásban, 1980-tól főállásban fotográfus a Keresztény Múzeumban. A Keresztény Múzeum, Kincstár, a Levéltár és a Főszékesegyházi Könyvtár hivatásos műtárgy-fotósa. Ez azt jelenti, hogy kizárólag ő fényképezheti gyűjteményük kiállítási tárgyait. Esztergomban páratlanul gazdag és értékes egyházi gyűjtemények vannak. Mudrák Attila szerint ezek létezéséről sajnos kevesen tudnak.

1979-től jár rendszeresen hosszabb időre Erdélybe – az utóbbi években a Teleki Alapítvány megbízásából. Az alapítvány a határainkon túli magyar vonatkozású épített örökség kutatását, dokumentálását, megóvását és felújítását végzi, támogatja. 2015-ben indították el a Rómer Flóris tervet, amelynek keretében 2016-ban közel 100 kárpát-medencei műemléken kezdődtek állagmegóvási, felújítási munkálatok.

Mudrák Attilának 2016 év végén az Országos Széchenyi Könyvtárban nyílt fotókiállítása. A fotók Kárpát-medence eldugott kis falvaiba, földrajzi és szimbolikus értelemben is a végekre kalauzolnak, ahol ma többnyire a reménytelenség és a szegénység az úr. Csak a sok száz évvel ezelőtt művészi gonddal megépített templomok tanúskodnak a valamikori gazdagságról. Azokról az időkről, amikor ezeket a vidékeket még Európa gazdasági és kulturális vérkeringése látta el éltető erővel. A művészi fotók mégsem az elmúlás és a reménytelenség tükörképei. Sokkal inkább a szépség, a harmónia és az újjászületés reménye árad belőlük.

A könyvtári beszélgetés alatt a résztvevők kivetítőn megtekinthettek egy fotósorozatot, amelyről Attila szerénysége miatt csak utólag derült ki, hogy díjnyertes fotóit láthattuk.

Mudrák Attila Esztergomért emlékérem és Babits-díj kitüntetések tulajdonosa. 2016-ban Megyei Príma-díjra is jelölték; ezen különdíjat kapott. A Reformáció Emlékbizottság fotópályázatán emberábrázolás kategóriában első helyezést ért el.

A személyére és munkásságára kíváncsi emberek igen nagy létszámban jelentek meg ezen a februári rendezvényen.

Mudrák Attila fotója. A kép forrása:
http://www.granart.hu/index.php/jelenlegi-cehtagok/26-mudrak-attila

Bepillantás Török-Zselenszky Tamás világába

Makuvek Nóra

A tatai Móricz Zsigmond Városi Könyvtár január 18-án tartotta meg az év első **Könyves Szerdá**ját. Vendégünk, *Török–Zselenszky Tamás*

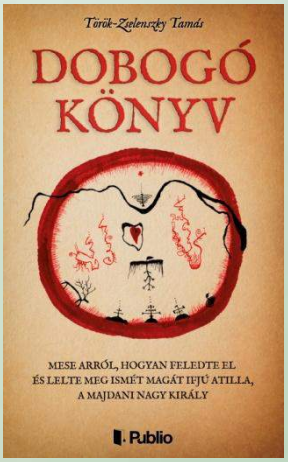

egy zenés beszélgetés keretében mutatta be tavaly ősszel megjelent kötetét, melynek címe: **Dobogó könyv**. Költői-írói tevékenysége mellett még a zenének szenteli életét – előadóként és zeneszerzőként. Tatai kötődése okán a közönség soraiban számos ismerőse foglalt helyet, de rajtuk kívül megjelent a középiskolás és az idősebb korosztály is.

Török–Zselenszky Tamást leginkább az érzékeny dallam- és szövegvilágú **Eleven Hold** nevű zenekarból ismerik, habár nyolc együttesben is közreműködött élete során. Önállóan is fellép „Egygitáros költői estek” című programjaival. Első kötete a *Szívrák* című versgyűjtemény, amely 2009-ben jelent meg. Legfrissebb könyvében történelem, filozófia, spiritualitás, pszichológia és társadalmi kérdések kapcsolódnak egymásba. A szimbolikus főszereplő Attila hun király fiatalkori alakja, aki az önmegismerés és az emberi gondolkodás felfedezésének útját járja a műben. A könyv borítóját *Kobza Vajk* zenész készítette sámánisztikus rajzok jellegzetességeit felhasználva.

Az előadó jelenleg egy új verseskötet megjelentetésére készül, mellette különböző zenei produkciókban vállal szerepet. A Könyves Szerda hallgatói tartalmas betekintést nyerhettek alkotói munkásságába, és a kötetlen beszélgetés sem maradt el.

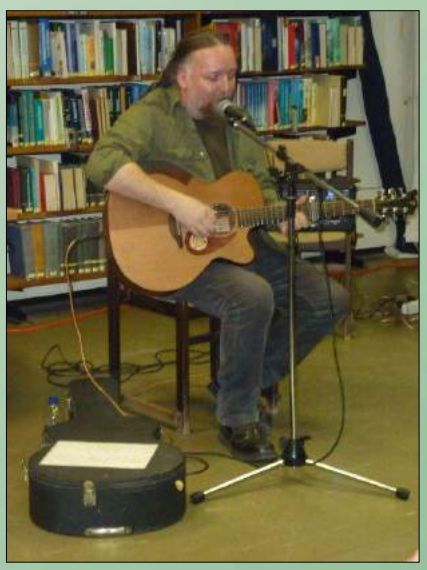

Török-Zselenszky Tamás.
Fotók: Dollmayer Bea

Szerzetesrendek Tata történelmében

Kerekesné Fuli anikó

Szent II. János Pál pápa kezdeményezésére – immár 20. éve – február 2-a a Megszentelt Élet Napja. E napon a szerzetesi hivatást választó férfiakról és nőkről emlékezünk meg. Intézményünk 2017. február 15-i, külső helyszínre szervezett rendezvénye is ezt tette a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonában. Megemlékeztünk egy helytörténeti előadás keretében a Tatán letelepült szerzetesrendekről.

A résztvevők megismerhették az egyes rendek alapítását, jellegzetességeit és rövid történetüket, majd a tatai vonatkozásokat.

Az előadáson számos részlet hangzott el *Körmendi Géza*, *Haraszti Mihály* és *Csóka Gáspár* OSB szerzetes publikációiból, melyek nagy segítséget jelentettek az előadás összeállításában.

A fotót Hubik Mónika készítette a rendezvényről

A Móricz Zsigmond Városi Könyvtár és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla von Boeselager Gondviselés Háza Idősek Napközi Otthonának közös programjai egyre nagyobb érdeklődést váltanak ki, így további előadásaik nyitottá válnak külső érdeklődők részére is. Ez a napközi otthon ideális lehetőséget biztosít közösségi programjaival a kikapcsolódásra, szórakozásra vágyó idősek számára, akik között még 100 esztendős aktív taggal is találkozhatunk.

400 éve született Bartolomé Esteban Murillo

Kerekesné Fuli anikó

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat tatai idősek napközi otthonának szervezett program-sorozatunk 2017. január 18-i eseményén a spanyol barokk festészet géniusza, a 400 éve született Bartolomé Esteban Murillo került középpontba.

Az előadás hallgatói megismerkedhettek a művész életével és korával, a barokk stílussal, Spanyolország azon tájaival, ahol a festő élt. A festmények ismertetése diavetítéssel, a résztvevők bevonásával zajlott. *A Szent Család madárral*, *A tékozló fiú hazatérése*, a *Szeplőtelen fogantatás*, *A megfeszített Krisztust átölelő Assisi Szent Ferenc*, a *Szent Péter kiszabadítása* vagy épp a *Betegeket ápoló magyarországi Szent Erzsébet* annyira elnyerte az érdeklődők tetszését, hogy a képeket többször is újra kellett vetíteni. A programon elhangzott Murillo aktív szerepe a Rózsafüzéres Szűzanya Társaságban, valamint a Szent Könyörület Társaságban. A résztvevők képet kaphattak a festő példamutató személyiségéről is: hitéről, kitartásáról, amelyet a legnagyobb sorscsapások közepette sem veszített el.

Kerekesné Fuli Anikó és a rendezvény közönsége.
Fotó: Horváth Tamara

A vetítés után megbeszéltük az első félév tervezett rendezvényeit, majd egy kötetlen beszélgetés során felmértük a további program-igényeket. A javaslatokat igyekszünk beépíteni a Móricz Zsigmond Városi Könyvtár éves munkatervébe.

A tavalyi év mérföldkő volt könyvtárunk életében

Varga Zsuzska

Régóta vágyott és tervezett fejlesztésre került sor a 2016-os évben, hiszen a Nemzeti Kulturális Alap és Ács Város Önkormányzatának összefogásával megvalósult városi könyvtárunk belső tereinek felújítása, bútorzatának cseréje.

Tágas tér, olvasóbarát környezetet jellemzi az átalakított könyvtárat. A fotókat Varga Zsuzska készítette

Fontosnak tartottuk, hogy egy könyvtár ne csak porosodó kötetek tárhelye legyen, hanem vonzó kulturális és közösségi térré alakuljon át. Sajnos az anyagi lehetőségek korlátozottsága miatt eddig nem kerülhetett sor az átalakításokra. Az NKA által meghirdetett pályázatra benyújtott tervünk 2.698.353 Ft támogatást nyert el, amelyhez 299.817 Ft önrészt kellett biztosítanunk. A pályázat feltétele volt a József Attila Megyei Könyvtár által jóváhagyott berendezési terv szerinti felújítás és eszközbeszerzés. Az infrastrukturális felújítás összege bruttó 14.986.883 forintból valósult meg. A megvalósulást követően a könyvtár olvasótere gyermek- és olvasóbarátabbá vált.

A tavaly májusban tartott megnyitón köszöntőt mondott *Németh Gyula,* intézményünk igazgatója és *Lakatos Béla*, Ács város polgármestere. Az NKA képviseletében *Tőzsér Istvánné Géczi Andrea* beszélt a közös projektről, majd *dr. Voit Pál,* a JAMK igazgatója is kiemelte az összefogás fontosságát. Az ünnepélyes szalagátvágás után *Varga Imre* plébános és *Gerecsei Zsolt,* református lelkipásztor áldást kért a megújult könyvtárra. A megnyitó részeként megtekintették a jelenlévők az Alapfokú Művészeti Iskola rajz tanszakos tanulóinak, *Bazsóné Nagy Marianna* növendékeinek munkáiból nyílt kiállítást. Vendégként fellépett *Georges Boulanger* zeneszerző, hegedűművész.

A gyermekrészleg

Ilyen rövid időintervallumot áttekintve is elmondható, hogy máris érezhetőek a modern kor elvárásainak és az olvasói igényeknek megfelelő átalakítás, a folyamatos

állományfrissítés pozitív hatásai. A régi olvasók és az újonnan beiratkozók visszajelzései alapján elmondhatjuk, hogy a kastélyépület stílusához igazodó, letisztult, elegáns forma elnyerte olvasóink tetszését.

Könyvtári órák és könyvtári programok

Pozitív eredményként könyveljük el az iskolai osztályok, óvodai csoportok rendszeres látogatását, könyvtárhasználati órákra való bejelentkezését is. A diákoknak nagy vonzerőt jelentenek az ifjúsági részlegen lévő babzsák-fotelek. A kisebbek is szívesen töltik az időt a gyermekrészlegen elhelyezett asztalkák, székek, kabalaállatkák és színes párnák között, amíg az őket kísérő szülők, nagyszülők a könyvek között keresgélnek. Örömünkre szolgál az is, hogy a felújítás során kialakított tér immár alkalmassá vált irodalmi estek, könyvbemutatók, író-olvasótalálkozók megtartására is.

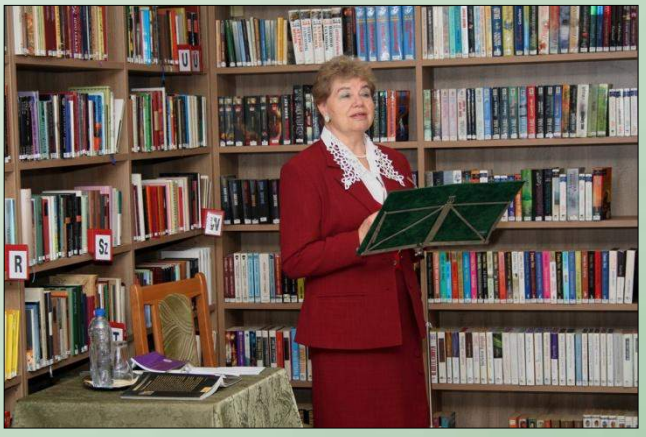

Hodossy Ildikó Radnóti-díjas előadó a Könyvtári Napok egyik meghívott vendége volt

Könyvtári Napok

Meghívott vendégelőadóink a költészet és az olvasás világából választott témákkal gazdagították az eseményeinket. *Hodossy Ildikó* a magyar irodalom költőnőit idézte meg életútjaik bemutatásával és számos verssel. Az előadóművész nem először járt településünkön. A Tatai Fellner Jakab Kulturális Egyesülettel korábban városnézésre érkezve tartalmas délutánt töltöttek Ácson, és az Orfeusz Társulat tagjaként is láthatta már őt az ácsi közönség. *Péterfi Rita* olvasásszociológus a Szentendréről, a Pest Megyei Könyvtár munkatársaként érkezett hozzánk. Előadását hallgatva az olvasásfejlesztés lehetőségeivel ismerkedhettek meg a jelenlévők. Megbocsátás hetét is tartottunk, és ingyenes beiratkozás lehetőségével vártuk a már meglévő, és újonnan beiratkozó olvasókat.

Vendégünk volt Kassovitz László mesemondó, meseíró

Mesék hete

Egyszer volt, hol nem volt…Volt egyszer egy Mesék hete. Minden év november 12-én köszöntjük a település egyik legidősebb születésnaposát, a kastélyparkban álló Mesefát. Városunk különleges értéke, az idén már 218. életévét betöltő afrikai kőris, melyet *ifj. Eszterházy Ferenc* ültetett 1799-ben. A 2015-ös évben "Az év fája" versenyben harmadik helyezést elért Mesefa tiszteletére indult útjára a **Mesék hete** elnevezésű programsorozatunk.

Mesés kalandozásainknak egy héten át megújult könyvtárunk adott otthont, ahová szép számmal érkeztek kicsik és nagyok. A hét kezdetén magyar népmesék kerültek terítékre, majd a második napon *Kassovitz László,* meseíró, népi mesemondó volt a vendégünk, aki az óvodások és kisiskolások csoportjait szórakoztatta. A pedagógusokkal érkező gyerekek mellett nagy örömünkre a Szociális Alapszolgáltatási Központból is ellátogattak idősek a rendezvényre. A több órás mesefolyam során hallhatták a mesemondó által életre hívott Pamacs történeteit. A hét során gyerekek találkozhattak még a retro diavetítés csodájával,

számos kacagtató és tanulságos mesével. Zárásként pedig kedvenc történeteiket élőszóban hallgathatták meg. Mesélőink *Imhof Orsolya, Takács Kata, Orbán Ilona, Gerencsér Ágnes* és *Gerencsér Máté,* ill. *Balogh Attila* voltak. Emellett mese-kvízzel, mesedobozba rejtett ajándékmesékkel, népszerű kabalaállatainkkal és mesés játékokkal igyekeztünk még színesebbé tenni a gyerekek élményét.

Gyermekrajzokból kiállítást rendeztünk, amit egész héten át megtekinthettek az olvasók és a hozzánk látogató családok.

Ismerkedés környező országok nyelveivel és kultúrájával

Januártól ingyenes francia nyelvórákon vehettek részt *Orbán Ilona* művésztanárnő felajánlásának köszönhetően azok, akik érdeklődnek e nyelv szépsége iránt. Célunk, hogy röviden ízelítőt adjunk a francia nyelvből és kultúrából. Ezt követően angol, majd olasz, orosz és német tanfolyamokat szeretnénk indítani. Nagy örömünkre élénk az érdeklődés. Emellett a környező országok kultúrájának, nyelvének bemutatására is kísérletet teszünk.

Községi és Iskolai Könyvtár
Almásfüzitő

A Boquilla Negra Klarinét Zenekarral ünnepeltük a magyar kultúra napját

Kovácsné Svelik Beáta

A Boquilla Negra Klarinét Zenekar teremtett ünnepi hangulatot a magyar kultúra napján az almásfüzitői Községi és Iskolai Könyvtárban. A műsor elején *Bekéné Magyar Melinda* a Petőfi Sándor Kulturális Szabadidőközpont és Könyvtár vezetője köszöntötte a hallgatóságot. Megemlékezett arról, hogy 1989 óta ünnepeljük a magyar kultúra napját január 22-én annak tiszteletére, hogy Kölcsey Ferenc 1823-ban ezen a napon tisztázta le Csekén a Himnusz kéziratát. Ilyenkor országszerte számos kulturális rendezvényt tartanak. Az almásfüzitői megemlékezés január 20-án a könyvtárban, egy felejthetetlen koncertben öltött testet.

A Boquilla Negra, azaz a „Fekete Fúvóka” a hangszer lelke, amely nélkül nem lehetne azt megszólaltatni. Innen kapta nevét a Boquilla Negra Klarinét Zenekar. 2012 október elején alakultak meg Isaszegen. Az elmúlt évek alatt több mint 50 komolyzenei és ragtime műfajú darabot sajátítottak el. A zene szeretete és a közös játék öröme formálta a négy klarinétost a környék – és talán az ország egyik legvidámabb zenekarává. Fellépéseiken a felhőtlen szórakozás a legfőbb cél, mellyel ügyesen manipulálva mutatják be Brahms, Bizet, Strauss, Offenbach, Joplin legkedveltebb, legismertebb műveit. Sikereket értek el Isaszeg mellett a fővárosban és más vidéki településeken is. Jártak még előadni Lengyelországban és Szlovákiában. A polkák, táncok, regtime-ok, rumbák és népszerű indulók négy klarinétra való hangszerelésével mindenhol belopták magukat a közönség szívébe.

A Boquilla Negra Klarinét Zenekar tagjai: Bakos Ferenc, Verseczki András Manó, Sápi Gábor és Varga Zsolt.

Fotó: Kovácsné Svelik Beáta

A zenekar egyik fellépője kötődik Almásfüzitőhöz. Büszkék vagyunk arra, hogy *Varga Zsolt* itt töltötte gyermekkorát, itt járt óvodába, általános iskolába. A zene szeretete végigkísérte életét. Édesapja is klarinétozott. Mindketten tagjai voltak az Almásfüzitői Timföldgyár Fúvószenekarának.

A zenekar szépen formált dallamívekkel, könnyed hangvétellel gyorsan vonzóvá tudta tenni a komolyzenét is. A közönség hálás vastapssal köszönte meg a koncertet.

Farsang táján…

Kovácsné Svelik Beáta

2011-ben a TÁMOP keretében támogatást nyert hattagú könyvtári konzorciumunk Komárom, Ács, Almásfüzitő, Kisbér, Nagyigmánd és Oroszlány településekkel. A megnyert forrásból két éven keresztül az olvasást és a könyvtárat népszerűsítő rendezvényeket szerveztünk gyermekeknek. Az akkor megkezdett munkát azóta is folytatjuk. Az óvodai és iskolai csoportok továbbra is rendszeresen járnak a könyvtárba.

A farsang a tavaszvárás örömünnepe. Február 8-án és 9-én a Sün Balázs Óvoda három csoportja látogatott el könyvtárunkba. Beszélgettünk farsangi népszokásokról, hagyományokról, a télűző ünnepről. Sok szempár figyelte izgalommal az elhangzó verseket. A ráhangolódás kézműves tevékenységgel folytatódott. Tavaly vidám álarcokat készítettünk, idén bohócot színeztünk. Az apróságok nagyon élveztek. Látszott, hogy jól érzik magukat, és szívesen vesznek részt a könyvtári foglalkozáson. *„Itt a farsang, áll a bál, keringőzik a kanál…”*- énekelték vidáman az óvodások. Ezt követően a gyermekek szavaltak – előadták az óvodapedagógusok által megtanított verseket. Nagyon jól sikerült az idei télűzés, reméljük, hamarosan itt a tavasz!

A könyvtárlátogatási órák alkalmával célom az élményszerzés. A mese, a vers, a játék mind örömforrás a gyermekek számára. Szívesen, figyelmesen hallgatják a verseket, meséket. Felfedezik, megismerik a könyvtárat és annak sajátos hangulatát. Szeretnénk, ha az almásfüzitői óvodások és iskolások minél többen, örömmel és boldogan, szüleiket magukkal hozva járnának a könyvtárba.

Ráhangolódás a farsangra.

A fotókat Herman Éva készítette

Ismerkedés a képes könyvekkel